

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. Josefa Straky a Mgr. Ing. Petra Šuránka ve věci

žalobkyně: **Bc. L. H.**
bytem X

zastoupená advokátem JUDr. Vítem Nevařílem
sídlem Sokolovská 32/22, 186 00 Praha 8

proti

žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát v Praze**
sídlem Pod Sídlištěm 1800/9, 182 11 Praha 8

za účasti: **Ing. R. S.**
bytem X

o **žalobě proti rozhodnutí** žalovaného ze dne 16. 4. 2020, č. j. ZKI PR-O-36/329/2020-5,

takto:

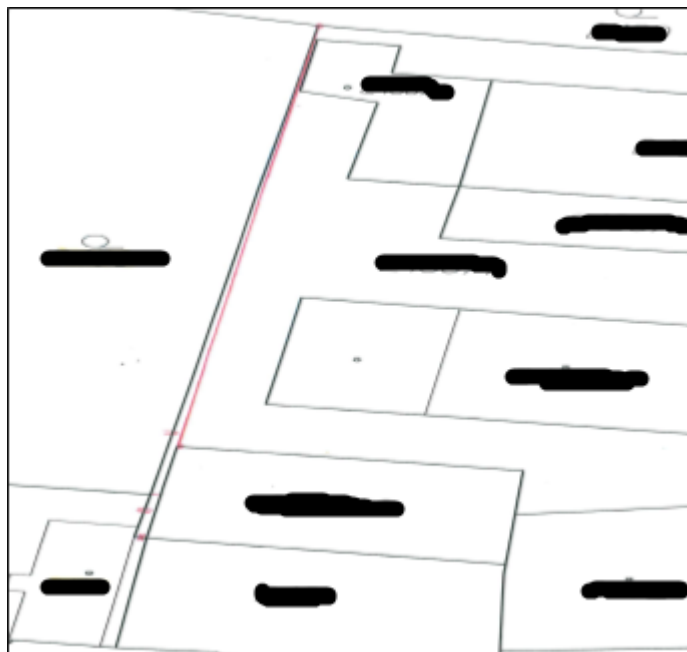
- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. **Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž žalovaný zamítl její odvolání a potvrdil rozhodnutí Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj (dále jen „katastrální úřad“) ze dne 28. 1. 2020, č. j. OR-575/2018-206 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Katastrální úřad v prvostupňovém rozhodnutí:

- výrokem I nevyhověl nesouhlasu žalobkyně s neprovedením opravy v katastrálním operátu, neboť se nejedná o chybu ve smyslu § 36 odst. 1 písm. a) zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), ve znění zákona č. 225/2017 Sb. (dále jen „katastrální zákon“). Oprava se měla týkat evidence hranice mezi pozemky parc. č. XA a parc. č. XB v katastrálním území M. *(stejně jako všechny pozemky dále uváděné v tomto rozsudku – pozn. soudu)* na straně jedné a pozemky parc. č. XC a parc. č. XD na straně druhé jako spojnice lomového bodu tvořícího trojmezí mezi současnými pozemky parc. č. XB, XD a XE a severozápadního lomového bodu pozemku parc. č. XF. Žalobkyní požadovaná oprava měla být v katastrální mapě zobrazena následovně:

(červená čára označuje rozsah požadované opravy, žlutě jsou zvýrazněny pozemky žalobkyně – pozn. soudu)

- výrokem II provedl podle § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona z moci úřední opravu zobrazení pozemků parc. č. XB, XC, XG, XD a XA a na něm stojící budovy č. p. XH;
- výrokem III deklaroval, že v souboru popisných informací katastrálního operátu se provede oprava chyby, kdy pozemek parc. č. XB bude evidován s výměrou 1 070 m² a pozemek parc. č. XC s výměrou 1 290 m²;
- výrokem IV deklaroval, že v souboru geodetických informací katastrálního operátu se provede oprava chyby podle neměřického záznamu č. 8564/2019.

II. Obsah podání účastníků a osob zúčastněných

2. Žalobkyně v žalobě úvodem vysvětluje, že vlastní pozemky parc. č. XA a parc. č. XB, které byly historicky evidované jako pozemky parc. č. XI a XJ v katastrálním území Pšovka. Tyto pozemky vlastnili její předchůdci několik desítek let, aniž by se jakkoliv změnila jejich hranice.
3. Žalobkyně předně namítá, že současný stav zápisu pozemků v katastru nemovitostí neodpovídá faktickému stavu, který je již nejméně 50 let neměnný, ani veřejnoprávním

listinám. K chybné evidenci podle žalobkyně došlo dílem v důsledku nesprávného zaměřování parcel v minulosti, dílem kvůli ztrátě klíčových listin ze správního spisu. Podle žalobkyně navíc není vyloučeno, že klíčové podklady ze správního spisu zmizely úmyslně, jelikož její dědeček byl pro své názory před rokem 1989 považován za nežádoucí osobu, a proto se při jednotlivých měřeních od roku 1953 sousedním pozemkům ve vlastnictví obce spíše „přidávalo“.

4. Žalobkyně dále namítá, že v minulosti nebylo na hranici mezi původními pozemky parc. č. XI a XJ (o výměře 259 m² a 1 187 m², tedy celkem 1 446 m²) na straně jedné a pozemky parc. č. XK a XL na straně druhé žádné „vykrojení“. Na podporu tohoto tvrzení odkazuje na otisk císařské mapy z 19. století, katastrální mapu z roku 1916, výpis z katastru nemovitostí z roku 1917, výpis z operátů katastru pozemkové daně o nastalých změnách pozemků ve způsobě vzdělávacím ze dne 24. 2. 1922 a polní náčrt Ing. K. č. 43 z roku 1953 (*zjevně myšlen polní náčrt č. 43 vyhotovený Ing. K. dne 19. 9. 1944 – pozn. soudu*). Žalobkyně v této souvislosti nesouhlasí s argumentací žalovaného, že výměra parcely není při vedení katastru nemovitostí na rozdíl od geometrického a polohového určení konkrétního pozemku podstatná, přičemž upozorňuje, že nejméně do roku 1944 činila jejich výměra 1 446 m². Pokud totiž všechny uvedené podklady potvrzují, že výměra daných pozemků byla původně větší, nelze tuto skutečnost přehlížet. Není totiž náhodou, že současná výměra pozemků činí pouhých 1 418 m², tedy o necelých 30 m² méně, což podle nástroje měření plochy dostupnému při nahlížení do katastru nemovitostí odpovídá rozloze sporného „vykrojení“.
5. Žalobkyně rovněž namítá, že správní orgány neprovedly dokazování protokoly o vyšetření držby (vydržení) č. 53, 54 a 55, které představují klíčové důkazy v její prospěch. Podle žalobkyně by bylo na základě těchto protokolů možné provést změnu zápisu v katastru nemovitostí v rozsahu, který od počátku řízení požaduje, a proto se jedná o zásadní poklad plně způsobilý k využití pro evidenční funkci. Pakliže se uvedené důkazy ztratily, má žalobkyně za to, že se je měly správní orgány alespoň pokusit rekonstruovat, a zaplnit tak „bílé místo“ ve spisech. Žalobkyně připouští, že k rozhodnutí o vydržení je příslušný pouze civilní soud, nicméně namítá, že správní orgány měly dané důkazy rekonstruovat a na jejich základě v rámci své evidenční činnosti opravit chybu v katastrálním operátu podle § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona.
6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvádí, že předmětná hranice byla nově vyšetřena a zaměřena v rámci mapování podle tzv. Instrukce A (*„Návod, jak vykonávati katastrální měřické práce pro založení pozemkového katastru původním katastrálním řízením nebo pro jeho obnovení novým katastrálním řízením: Instrukce A pro katastrální měřické práce z roku 1932“ – pozn. soudu*), která nabyla platnosti ke dni 1. 1. 1953. Výsledkem daného mapování byla analogová katastrální mapa v měřítku 1:1000. Od té doby nebyla sporná hranice měněna. V roce 2009, kdy se analogová katastrální mapa přepracovávala na digitální, byly souřadnice lomových bodů parcel vypočítány z měřených hodnot zaznamenaných v měřických náčrtech z mapování podle Instrukce A, příp. z dalších výsledků zeměměřických činností. Na návrh žalobkyně na opravu chyby v katastrálním operátu byla prověřena správnost provedených výpočtů souřadnicových lomových bodů, přičemž bylo zjištěno, že některé souřadnice byly vypočteny chybně. Vzhledem k tomu byla provedena oprava této chyby v katastrálním operátu, která byla polohově a geometricky určena v neměřickém záznamu č. 8564/2019. K námitce žalobkyně, že mělo být provedeno dokazování protokoly o vyšetření držby, žalovaný uvádí, že protokoly nebyly v operátu

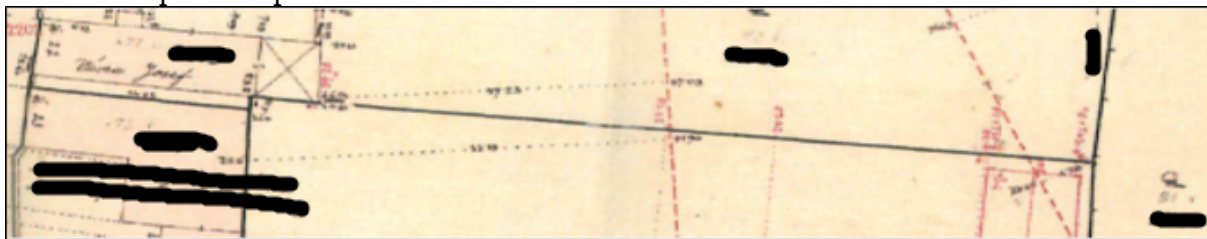
bývalého pozemkového katastru nalezeny, a proto se ani nikdy nestaly součástí správního spisu. Podle žalovaného navíc nelze uvedené listiny považovat za klíčové důkazy, jelikož nový operát se stal platným v roce 1953 a rozporovat po takové době výsledky mapování již není na místě. Stežejními důkazy v této věci byly především měřické náčrtý č. 43 a č. 47 z mapování podle Instrukce A, do kterých byly zaznamenány výsledky podrobného měření. Žalovaný dále podotýká, že i kdyby se protokoly o vyšetření držby dochovaly, nebylo by možné požadovanou opravu provést, jelikož by vznikl rozpor s obsahem měřických náčrtů, což nelze považovat za jednoznačný omyl při vedení a obnově katastru nemovitostí ve smyslu § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona. Pokud jde o argumentaci žalobkyně, že současný stav zápisů pozemků v katastru neodpovídá faktickému stavu, žalovaný uvádí, že odstranění tohoto nesouladu není smyslem řízení o opravě chyby v katastrálním operátu. Podle žalovaného navíc žalobkyně neuvedla, jakým veřejnoprávním listinám zápis v katastru údajně neodpovídá. V této souvislosti žalovaný upozorňuje, že žalobkyní zmiňované „vykrojení“ nebylo v původních mapách vyhotovených v měřítku 1:2880 zobrazitelné. Ke změně výměry pozemků žalobkyně závěrem uvádí, že podle § 51 katastrálního zákona nepatří výměra pozemku mezi závazné údaje katastru, a proto z ní není možné dovozovat tvar a rozměr pozemku ani rozsah vlastnického práva.

7. Osoba zúčastněná na řízení jakožto spoluvlastník pozemku parc. č. XC ve svém vyjádření podrobně popisuje průběh hranice mezi svým pozemkem a pozemky žalobkyně. Tvrzení žalobkyně považuje za nepřesná a nepravdivá. V současné době užívaná hranice mezi pozemky tvořená oplocením podle osoby zúčastněné neodpovídá historické ani skutečné hranici a nerespektuje hranici stanovenou katastrálními mapami. Na podporu svých tvrzení osoba zúčastněná k vyjádření přiložila několik fotografií oplocení.
8. Žalobkyně v replice upozorňuje, že se žalovaný vyjadřuje k obsahu protokolů o vyšetření držby, ačkoliv tvrdí, že nebyly nikdy součástí správního spisu. Dále podotýká, že její dědeček kupoval pozemky v roce 1952, tedy před nabytím účinnosti mapování podle Instrukce A.

III. Skutková zjištění ze správního spisu

9. Dne 26. 7. 2018 žalobkyně požádala katastrální úřad o opravu chyby v údajích katastru s tím, že podle katastrální mapy její pozemky zcela nelogicky nesousedí s pozemkem parc. č. XF, ačkoliv podle všech historických map by tomu tak mělo být, přičemž vzniklá „mezera“ je přidána k pozemku parc. č. XC. Místo pokračování rovné hranice mezi pozemky parc. č. XA a XM až k pozemku parc. č. XE je v katastrální mapě zakreslena podivně uhýbající linie, která nerespektuje současné postavení plotu. Podle žalobkyně by tato hranice měla být navázána na (*severozápadní – pozn. soudu*) roh pozemku parc. č. XF, nikoliv na (*severovýchodní – pozn. soudu*) roh jejího pozemku parc. č. XA.
10. Katastrální úřad si následně opatřil mj. tyto podklady:

- polní náčrt č. 43 vyhotovený Ing. K. dne 19. 9. 1944 v měřítku 1:500, který zobrazoval průběh sporné hranice následovně:

Na náčrtku je učiněna poznámka „Porovnal s mapou: Protokol o vyšetření držby č. 53, 55“.

- polní náčrt č. 44 vyhotovený Ing. K. dne 29. 8. 1944 v měřítku 1:500;
 - polní náčrt č. 47 vyhotovený Ing. K. dne 29. 8. 1944 v měřítku 1:500, na němž je učiněna poznámka „Porovnal s mapou: Protokol o vyšetření držby č. 54“;
 - mapu pozemkového katastru před provedením mapování podle Instrukce A v měřítku 1:2880;
 - katastrální mapu po provedení mapování podle Instrukce A v měřítku 1:1000;
 - katastrální mapu ve stavu ke dni 26. 3. 2014 v měřítku 1:500;
 - výpis z katastru nemovitostí ke dni 1. 7. 2015, podle kterého měl pozemek parc. č. XA výměru 348 m² a pozemek parc. č. XB výměru 1 063 m²;
 - geometrický plán č. 761-106-232-70 se zaměřením ze dne 26. 10. 1970, na jehož základě vznikl oddělením od pozemkové parcely č. XN nový pozemek parc. č. XF;
 - geometrický plán č. 761-126-20-73 se zaměřením ze dne 15. 1. 1973, na jehož základě vznikl oddělením od pozemkové parcely č. XC nový pozemek parc. č. XG;
 - výpis z pozemkového katastru ke konci roku 1917, podle kterého výměra pozemku parc. č. XJ (nyní XB) činila 1 187 m²;
 - výpis z operátů katastru pozemkové daně o nastalých změnách pozemků ve způsobě vzdělávacím ze dne 24. 2. 1922, podle kterého výměra pozemku parc. č. XJ (nyní XB) činila 1 187 m².
11. Dne 27. 8. 2018 katastrální úřad žalobkyni oznámil, že požadovanou opravu v katastrálním operátu neprovede, jelikož uvedené podklady nenasvědčují tomu, že by při obnově katastrálního operátu došlo k chybě. Katastrální úřad zdůraznil, že při obnově katastrálního operátu přepracováním se, na rozdíl od obnovy katastrálního operátu mapováním, nevychází z nového šetření hranic jednotlivých parcel v terénu, ale dosavadní katastrální mapa je pouze převedena z pevné podložky do digitální mapy, na základě které jsou zpřesněny výpočty výměry parcel, aniž by tím byly jakkoliv dotčeny právní vztahy k předmětným nemovitostem.
12. Žalobkyně následně vyjádřila s neprovedením opravy nesouhlas. Na podporu svého tvrzení, že při obnově katastrálního operátu došlo k chybě, odkázala na otisk císařské mapy, který údajně zobrazoval hranice mezi pozemky tak, jak jsou historicky nepřetržitě užívány. Podle žalobkyně byly polní náčrt, na základě kterých došlo k obnově katastrálního operátu, provedeny v rozporu s otiskem císařské mapy.

13. Dne 20. 11. 2018 vydal katastrální úřad rozhodnutí (ve znění opravného rozhodnutí ze dne 27. 11. 2018), jímž nevyhověl nesouhlasu žalobkyně s neprovedením opravy chyby v katastrálním operátu. Žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 2. 2019 uvedené rozhodnutí zrušil z důvodu chybné a neúplné formulace jeho výrokové části. Žalovaný dále katastrálnímu úřadu vytkl, že se nezabýval evidovanými hodnotami výměr pozemků žalobkyně a neověřil správnost určení souřadnic všech lomových bodů, které byly při obnově katastrálního operátu oproti výsledkům mapování dle Instrukce A (tj. náčrtům č. 43 a 47) změněny. Žalovaný k argumentaci žalobkyně uvedl, že císařský otisk mapy je pouhou archiválií, která nestanovuje geometrické a polohové určení sporné hranice. Z předmětného otisku ani jiného výsledku zeměměřické činnosti nicméně nevyplývá, že by sporná hranice měla být evidována žalobkyní požadovaným způsobem, tedy ze severozápadního lomového bodu pozemku parc. č. XF.
14. Po vrácení věci k novému projednání katastrální úřad nechal vyhotovit neměřický záznam č. 8399/2019, provedl výpočet vybraných bodů z náčrtů č. 43 a 47 a posoudil přesnost určení souřadnic nově určených bodů se souřadnicemi stávajících podrobných bodů evidovaných v katastru nemovitostí po obnově katastrálního operátu v roce 2009.
15. Dne 29. 4. 2019 vydal rozhodnutí (ve znění opravného rozhodnutí ze dne 3. 9. 2019), jímž nesouhlasu žalobkyně s neprovedením opravy chyby v katastrálním operátu zčásti vyhověl s tím, že se provede oprava chyby ve výměře pozemků parc. č. XB, XC a XD a dále se provede oprava chyby v souboru geodetických informací katastrálního operátu podle neměřického záznamu č. 8399/2019. Žalovaný rozhodnutím ze dne 15. 8. 2019 uvedené rozhodnutí zrušil zejména z důvodu vad jeho výrokové části, nerespektování závazného právního názoru vysloveného v přechozím zrušujícím rozhodnutí a nezohlednění geometrického a polohového určení předmětných pozemků dle výsledků mapování podle Instrukce A, resp. rozporu neměřického záznamu č. 8399/2019 s náčrty č. 43 a 47.
16. Katastrální úřad následně nechal vyhotovit nový neměřický záznam č. 8564/2019 a dne 28. 1. 2020 vydal prvostupňové rozhodnutí. V odůvodnění podrobně shrnul dosavadní průběh správního řízení, přičemž zdůraznil, že podklady založené ve správním spise neodůvodňují provedení opravy chyby v katastrálním operátu v rozsahu navrhovaném žalobkyní. S odkazem na neměřický záznam č. 8564/2019, který byl vyhověn na základě náčrtů č. 43, 44 a 47 dále popsal chyby v zaměření jednotlivých lomových bodů, k jejichž opravě přistoupil z moci úřední. Součástí prvostupňového rozhodnutí je mj. neměřický záznam č. 8564/2019 včetně detailů provedení opravy v souboru geodetických informací katastrálního operátu, protokolu o výpočtu a výkazu dosavadního a nového stavu údajů katastru nemovitostí.
17. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, v němž zejména namítala nepřesnost náčrtu č. 43, v němž byla délka budovy č. X (nyní č. p. XH) zkrácena o 1,40 m, a skutečnost, že protokoly o vyšetření držby č. 53, 54 a 55 nebyly součástí správního spisu. Dále namítala, že některé vzdálenosti souřadnic lomových bodů v neměřickém záznamu č. 8564/2019 nesouhlasí se vzdálenostmi v náčrtech č. 43 a 47 a geometrických plánech č. 761-106-232-70 a č. 761-126-20-73 ani s faktickými vzdálenostmi v terénu.
18. Dne 16. 4. 2020 vydal žalovaný napadené rozhodnutí, jímž odvolání žalobkyně zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. V odůvodnění se zcela ztotožnil se závěrem katastrálního úřadu, že součástí správního spisu není žádný výsledek zeměměřické činnosti či mapový podklad, který by odůvodňoval provedení opravy chyby v katastrálním operátu

v žalobkyní požadovaném rozsahu. Dále uvedl, že v katastrální mapě platné před obnovou katastrálního operátu (tj. před 20. 10. 2009) je sporná hranice zobrazena v souladu s výsledky mapování podle Instrukce A. Provedením opravy podle neměřického záznamu č. 8564/2019 bude geometrické a polohové určení dotčených pozemků uvedeno do souladu s původními výsledky zeměměřických činností. Dále vysvětlil, že protokoly o vyšetření držby č. 53, 54 a 55 nebyly v operátu bývalého pozemkového katastru nalezeny, a proto se ani nikdy nestaly součástí správního spisu. Podle žalovaného lze z náčrtů č. 43 a 47 dovodit, že hranici mezi pozemky parc. č. XA a XM tvořila západní stěna dnes již neexistující budovy č. p. 23 na pozemku parc. č. XM. Budova č. 22 na pozemku parc. č. XA je na náčrtu zobrazena vnitřní kresbou s tzv. slučkou ve tvaru písmene „S“. Hranice mezi pozemky žalobkyně na straně jedné a pozemkem parc. č. XM na straně druhé pak podle náčrtu zcela zjevně vychází ze severovýchodního rohu pozemku parc. č. XA. Žalovaný dále upozornil, že na základě geometrických plánů č. 761-106-232-70 a č. 761-126-20-73 došlo pouze k rozdělení pozemku parc. č. XN na samostatné pozemky parc. č. XC, XF a XG, přičemž sporná hranice nebyla touto změnou dotčena. K námitkám žalobkyně uvedl, že v mapě pozemkového katastru v měřítku 1:2880 nebyla sporná ulička v šířce 0,2 m zobrazena, neboť by musela být zobrazena šířkou 0,2 mm.

IV. Posouzení věci soudem

19. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, neboť účastníci ani na výzvu soudu nesdělili, že by s rozhodnutím věci bez jednání nesouhlasili, a proto se jejich souhlas s tímto postupem presumuje (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Soud nepovažoval za nezbytné nařizovat jednání, neboť veškeré rozhodné skutečnosti bylo možno zjistit z obsahu správního spisu. Vady, k nimž by bylo nutné přihlédnout z moci úřední, soud neshledal.
20. Jádrem sporu je v posuzované věci otázka, zda měly správní orgány provést žalobkyní požadovanou opravu chyby v katastrálním operátu týkající se zobrazení hranice mezi jejími pozemky parc. č. XA a XB se sousedními pozemky parc. č. XC a XD. Podle žalobkyně měla být tato hranice navázána na severozápadní roh sousedního pozemku parc. č. XF, nikoliv na severovýchodní roh jejího pozemku parc. č. XA.
21. Soud považuje úvodem za vhodné upozornit, že katastrální úřad provedl opravu chyby v souboru popisných a geodetických informací katastrálního operátu [§ 5 odst. 2 písm. a) a b) katastrálního zákona] z moci úřední ve zcela odlišném rozsahu a ze zcela odlišných důvodů, než navrhovala žalobkyně. Rozsah provedené opravy v souboru geodetických informací katastrálním operátu je patrný z neměřického záznamu č. 8564/2019, který je součástí prvostupňového rozhodnutí.
22. Podle § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona „[n]a písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu opraví katastrální úřad chybné údaje katastru, které vznikly zřejmým omylem při vedení a obnově katastru“. Jelikož citované ustanovení bylo převzato v téměř identické podobě z dnes již neúčinného § 8 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění zákona č. 167/2012 Sb., (dále jen

„zákon o katastru nemovitostí“) lze při jeho výkladu vycházet i z judikatury týkající se této dřívější právní úpravy.

23. Podle § 44 odst. 2 vyhlášky č. 357/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální vyhláška), ve znění vyhlášky č. 87/2017 Sb. (dále jen „katastrální vyhláška“) „[ch]ybné údaje katastru, které vznikly zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, a to geometrické a polohové určení [...] katastrální úřad opraví na základě původního výsledku zeměměřické činnosti nebo listiny, která byla podkladem pro zápis tohoto údaje do katastru, a v případě chyby vzniklé zřejmým omylem při obnově katastrálního operátu i na základě výsledků zjišťování hranic.“
24. Z uvedeného vyplývá, že katastrální úřad je oprávněn opravit pouze takové údaje v katastrálním operátu, které jsou chybné v důsledku zřejmého omylu. Neurčitý právní pojem „zřejmý omyl“ ve smyslu § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona je přitom „třeba vykládat vždy v souvislosti s konkrétním případem. Obecně sem lze zařadit jak omyl týkající se skutkových okolností (error facti - zejména případy chyb v psaní a počítání, jako zápis jiných údajů, zápis údajů neobsažených v podkladové listině či např. i opomenutí zapsat údaj v podkladové listině obsažený), tak omyl právní (error iuris - např. zápis právního vztahu, který právní řád nezná, či zápis skutečnosti na základě listiny, která nesplňuje požadavky stanovené katastrálním zákonem). Omyl je přitom charakteristický vždy tím, že je v něm obsažen lidský činitel. **Jako omyl proto nelze posuzovat objektivní skutečnosti způsobující nesoulad katastru se skutečným stavem**“ [srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 17. 1. 2008, č. j. 1 As 40/2007 - 103, ze dne 5. 6. 2008, č. j. 1 As 46/2008 - 134, ze dne 11. 1. 2011, č. j. 8 As 24/2010 - 112, či ze dne 13. 4. 2017, č. j. 10 As 307/2016 - 38, bod 19; zvýraznění doplněno zde i dále v textu soudem].
25. Smyslem institutu opravy chyby v katastru je tak uvedení údajů katastru do souladu s původními výsledky zeměměřické činnosti (§ 2 odst. 1 písm. g) katastrální vyhlášky] nebo podkladovými listinami, které má katastrální úřad k dispozici. Provedením opravy chyby v katastrálním operátu se zajišťuje pořádek ve veřejné evidenci, což znamená, že rozhodnutí katastrálního úřadu má pouze evidenční účinek a nezasahuje se jím do soukromoprávních vztahů, např. do vlastnického práva [srov. usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 2. 9. 2004, č. j. Konf 62/2003 - 15, č. 403/2004 Sb. NSS, a dále rozsudky NSS ze dne 12. 5. 2016, č. j. 6 As 166/2015 - 27, bod 29, ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 As 102/2017 - 27, bod 48, či ze dne 6. 12. 2018, č. j. 5 As 311/2017 - 57, bod 13]. Jinak řečeno, oprava chyby v katastru nemovitostí nemůže zakládat, měnit či rušit vlastnická a jiná věcná práva k nemovitostem. A ještě jinak: Pokud již původní výsledek zeměměřické činnosti byl v rozporu se skutečností (a případně zasahoval do vlastnického práva), výsledkem opravy chyby pozdější zeměměřické činnosti bude pouze návrat k původnímu rozporu se skutečností, tj. eventuální zásah do vlastnického práva (nebo jeho nepřítomnost) musí být opravou navrácen do původního stavu. Smyslem institutu opravy chyby v katastru nemovitostí tak je jen zajistit striktní dodržení formálních pravidel, jimiž se řídí katastrální činnost, a odstranění projevů nedodržení těchto formálních pravidel (bez ohledu na reálný stav). Případný nesoulad původního výsledku zeměměřické činnosti se skutečným stavem vlastnických práv nikdy nemůže být odstraněn řádně provedenou opravou chyby. K odstranění nesouladu katastrálního operátu s reálným stavem v terénu, resp. se stavem vlastnických práv naopak slouží vkladové řízení v návaznosti na podkladové listiny v podobě dohody vlastníků sousedících parcel nebo rozsudku civilního soudu o určení vlastnictví pozemku.

26. Žalobkyně zejména namítala, že podle historických map mezi jejími a sousedními pozemky nikdy žádné „vykrojení“ nebylo. Podle žalobkyně současný stav zápisu pozemků v katastru nemovitostí neodpovídá rovněž faktickému stavu, který je již nejméně 50 let neměnný, ani veřejnoprávním listinám.
27. Soud se zcela ztotožňuje se závěrem správních orgánů, že součástí spisového materiálu není žádný výsledek zeměměřické činnosti či mapový podklad, který by odůvodňoval provedení opravy chyby v katastrálním operátu v žalobkyní požadovaném rozsahu (bod 1 tohoto rozsudku). Zcela mylná je především úvaha žalobkyně, že neexistenci „vykrojení“ na východní hranici jejích pozemků prokazuje polní náčrt č. 43 ze dne 19. 9. 1944 a dále otisk císařské mapy z 19. století a katastrální mapa z roku 1916. Ke vzniku úzkého pruhu pozemku parc. č. XC vedle žalobkyniných pozemků totiž došlo až v důsledku oddělení pozemku parc. č. XF od pozemku parc. č. XN v roce 1970 na základě geometrického plánu č. 761-106-232-70. Logicky tak uvedené historické podklady nemohou prokazovat průběh hranice od severozápadního rohu pozemku parc. č. XF, který v době jejich vyhotovení ani neexistoval. Jakkoliv se může žalobkyni jevit podezřelé, že její pozemky podle katastrální mapy přímo nesousedí s pozemkem parc. č. XF, tvrzenou změnu stavu nejsou původní mapy v měřítku 1:2 880 způsobilé prokázat, jelikož dílčí „schod“ ustupující o méně než jeden metr na východní hranici pozemku p. č. XA by se nemohl v mapách s tak malým měřítkem graficky vůbec projevit. Otázku, zda takový schod byl či nebyl původně v katastrální operátu zaznamenán, tak lze určit jen na základě souřadnic lomových bodů, které jsou přesnější než vlastní grafický náčrt.
28. Zcela irelevantní je pro posuzovanou věc argumentace žalobkyně, že stav zápisu pozemků v katastru nemovitostí neodpovídá faktickému stavu, který je již nejméně 50 let neměnný. Soud zdůrazňuje, že v daném případě katastrální úřad mohl posuzovat pouze nesoulad údajů katastru s původními výsledky zeměměřické činnosti, nikoliv nesoulad mezi evidovanými údaji a faktickým stavem nebo spor o určení hranice mezi pozemky. Jinak řečeno, posuzována byla pouze správnost zakreslení hranice v katastrální mapě, tedy zda průmět hranice žalobkyniných pozemků v zobrazovací rovině odpovídá náčrtům č. 43 a 47. Katastrální úřad nerozhodoval o správnosti zápisu vlastnického práva k předmětnému „vykrojení“ ani o tom, zda je průběh vlastnické hranice zakreslen v souladu se situací v terénu. Jak uvedl NSS v rozsudku ze dne 16. 11. 2018, č. j. 2 As 299/2017 - 29, „*v rámci řízení o opravě chyby v katastrálním operátu **katastrální úřady nemohou odstraňovat spory týkající se vlastnického práva**. K jejich projednání a rozhodnutí jsou příslušné civilní soudy, které na základě provedených důkazů prošetří okolnosti vlastnictví a zcizování sporného pozemku a určí, kdo je jeho vlastníkem, resp. kudy vede sporná hranice*“ (srov. rozsudky NSS ze dne 8. 2. 2018, č. j. 10 As 226/2017 - 60, body 12 a 13, a ze dne 4. 5. 2018, č. j. 8 As 176/2017 - 39, bod 17).
29. Pokud má žalobkyně za to, že vlastnické právo ke spornému „vykrojení“ vydržela a stav evidovaný v katastrálním operátu neodpovídá skutečnosti, může se tvrzeného vlastnického práva (v případě nesouhlasu sousedního vlastníka) domoci podáním žaloby na určení k soudu v občanském soudním řízení. Odkázat lze v tomto ohledu na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 3. 1. 2005, sp. zn. 22 Cdo 1840/2003, podle nějž „*výrok o opravě chyb v katastrálním operátu neřeší otázku, kdo je vlastníkem určité nemovitosti, ale pouze otázku, kdo bude jako vlastník určitých nemovitostí v katastru nemovitostí evidován. Spor o vlastnictví nemůže být řešen a ani vyřešen katastrálním úřadem v řízení, v němž katastrální úřad rozhoduje o návrhu na provedení opravy dle § 8 katastrálního zákona. Případný spor o*

vlastnictví náleží do kompetence obecného soudu, který o něm rozhodne v občanském soudním řízení, upraveném v části třetí a čtvrté občanského soudního řádu, v němž se vlastník může např. bránit odkazem na vydržení vlastnického práva“. Údaje evidované v katastrálním operátu tak mají pouze dopad na procesní postavení v případném soudním sporu o určení vlastnictví, neboť žalobcem může být v takovém sporu ten, kdo v katastru jako vlastník zapsán není, zatímco žalovaným bude zpravidla ten, kdo v katastru jako vlastník zapsán je. Rozsudek civilního soudu pak bude listinou, na základě níž bude moci dojít k (řádnému) zápisu tvrzeného vlastnického práva do evidence katastrálního operátu.

30. Argumentovala-li žalobkyně tím, že stav zápisu pozemků v katastru nemovitostí neodpovídá veřejnoprávním listinám, pak soudu není zřejmé, jaké listiny měla žalobkyně na mysli. Pokud jde o polní náčrt č. 43 ze dne 19. 9. 1944, toho se sice žalobkyně na jednu stranu dovolává, ale na druhou stranu popírá správnost mapování podle Instrukce A, které však ze zmiňovaného polního náčrtu vychází. Soud opakovaně zdůrazňuje, že tento náčrt neprokazuje, že by sporná hranice vycházela z tehdy neexistujícího severozápadního rohu pozemku parc. č. XF (bod 29 tohoto rozsudku). Ba právě naopak, z náčrtu č. 43 je patrné, že sporná hranice pozemku parc. č. XA s tehdejšími pozemky parc. č. XN o něco ustupuje oproti hraniční linii s pozemkem parc. č. XB a vytváří „zub“, který v důsledku toho, že později oddělený pozemek parc. č. XF svou hranicí navazoval na severní roh hranice mezi pozemky parc. č. XA a XB, posléze vytvořil úzký pruh zbytkového pozemku parc. č. XC podél východní hranice pozemků navrhovatelky. Lze jen zopakovat a přitakat argumentaci žalovaného, že kvůli menšímu měřítku historických map v nich nebylo předmětné „vykrojení“ dost dobře zobrazitelné. Nadto cestou opravy katastru se nelze domáhat opravy případných omylů či vad, jež měly nastat již v době fungování pozemkového katastru. „Katastr“, jehož vady mají být takto opravovány, byl totiž zřízen až § 1 odst. 1 zákona o katastru nemovitostí s účinností od 1. 1. 1993, přičemž na základě přechodného ustanovení § 29 odst. 1 zákona o katastru nemovitostí lze za katastrální operát ještě považovat i operát evidence nemovitostí postupně vznikající od 1. 4. 1964. Starší podklady, ač byly použity při tvorbě evidence nemovitostí (a následně převzaté při vzniku katastru nemovitostí), nelze co do jejich správnosti jakkoliv v řízení o opravě katastru přezkoumávat a hodnotit. Mohou pouze být „původním výsledkem zeměměřické činnosti“ ve smyslu § 2 odst. 1 písm. g) a § 44 odst. 2 katastrální vyhlášky, a tedy etalonem, ve vztahu k němuž se v řízení o opravě chyby ověřuje, že údaje v něm uvedené byly při následném vedení katastrálního operátu řádně převzaty a zachovány (chybí-li listina opravňující podle katastrálních předpisů ke změně zápisu), popř. byly řádně změněny (pokud takové listiny předloženy byly).
31. Soud se dále zabýval námitkou žalobkyně, že nejméně do roku 1944 činila výměra jejích pozemků 1 446 m², namísto současných 1 418 m². Podle žalobkyně není náhodou, že současná výměra pozemků je o necelých 30 m² menší, což odpovídá rozloze sporného „vykrojení“. Žalobkyně v této souvislosti nesouhlasila s právním názorem správních orgánů, že výměra parcely není při vedení katastru nemovitostí podstatná.
32. Podle § 2 písm. g) katastrálního zákona se výměrou parcely rozumí „*vyjádření plošného obsahu průmětu pozemku do zobrazovací roviny v plošných metrických jednotkách; velikost výměry vyplývá z geometrického určení pozemku a zaokrouhluje se na celé čtvereční metry; výměra parcely je evidována s přesností danou metodami, kterými byla zjištěna, přičemž jejím zpřesněním nejsou dotčena práva k pozemku.*“ Geometrickým určením nemovitosti a katastrálního území se podle § 2 písm. e) katastrálního zákona rozumí „*určení tvaru a*

rozměru nemovitosti a katastrálního území, vymezených jejich hranicemi v zobrazovací rovině.“

33. Podle § 37 odst. 1 písm. d) katastrální vyhlášky „[k]e změně výměry parcely dochází při opravě chyb zobrazení hranice parcely v katastrální mapě a chyb výpočtů výměr parcel.“
34. Podle 44 odst. 5 katastrální vyhlášky „[c]hybné určení výměry parcely opraví katastrální úřad podle platného geometrického určení.“
35. Podle § 51 katastrálního zákona „[ú]daje katastru, a to parcelní číslo, geometrické určení nemovitosti, název a geometrické určení katastrálního území, jsou závazné pro právní jednání týkající se nemovitostí vedených v katastru.“
36. Z uvedeného vyplývá, že výměra parcely není na rozdíl od jejího geometrického určení závazným údajem katastru nemovitostí. Vzhledem k tomu je zcela lichá argumentace žalobkyně výměrou pozemku parc. č. XB evidovanou v katastru nemovitostí ke konci roku 1917, resp. před rokem 1944.
37. Je-li v řízení o opravě chyby v katastrálním operátu měněna výměra pozemku z důvodu dřívější chyby v evidenci, neznamená to, že by vlastníku pozemku byla část pozemku odebrána či přidělována. Pozemek, který vlastní, je stále týž a k žádnému zásahu do jeho vlastnického práva nedochází, stejně jako nedochází ke změnám hranice daného pozemku v terénu (srov. rozsudky NSS ze dne 15. 12. 2011, č. j. 9 As 86/2011 - 63, a ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 As 102/2017 - 27, bod 50).
38. V posuzované věci katastrální úřad přistoupil z moci úřední k opravě chyby v geometrickém a polohovém určení dotčených pozemků z důvodu, že některé souřadnice jejich lomových bodů (rohů) byly při obnově katastrálního operátu přepracováním [§ 40 odst. 1 písm. b) katastrálního zákona] vypočítány v rozporu s náčrtu č. 43 a 47 jakožto původními výsledky zeměměřické činnosti. Vzhledem k opravě geometrického určení dotčených pozemků, které je na rozdíl od výměry parcely pro evidenční účely podstatné, pak katastrální úřad zcela v souladu s § 37 odst. 1 písm. d) a § 44 odst. 5 katastrální vyhlášky provedl i opravu jejich výměry. Z výkazu dosavadního a nového stavu údajů katastru nemovitostí, který je součástí prvostupňového rozhodnutí, vyplývá, že výměra pozemku parc. č. XB se z původních 1 063 m² změnila na 1 070 m² a výměra pozemku parc. č. XC se z původních 1 296 m² změnila na 1 290 m². Provedená změna přitom neměla jakoukoliv věcnou souvislost s požadavkem žalobkyně na vedení sporné hranice ze severozápadního rohu pozemku parc. č. XF ani údajnou rozlohou předmětného „vykrojení“. Soud proto tento žalobní bod neshledal důvodným.
39. Pokud jde o žalobní námitku, že k chybné evidenci mělo dojít v důsledku nesprávného zaměřování parcel v minulosti, tou se soud nemohl podrobněji zabývat, jelikož ani katastrálnímu úřadu v rámci řízení o opravě chyby v katastrálním operátu nepřísluší hodnotit zákonnost procesu mapování a v případě jeho nezákonnosti zasahovat do katastru nemovitostí (srov. rozsudek NSS ze dne 19. 4. 2018, č. j. 7 As 58/2018 - 21, bod 26). Nadto se nelze nepozastavit nad tím, že žalobkyně v průběhu správního ani soudního řízení nepřednesla žádné konkrétní tvrzení či návrhy důkazů, jimiž by správnost mapování podle Instrukce A alespoň rozumně zpochybnila, natož vyvrátila. Její argumentace o pochybeních při postupu podle Instrukce A tak zůstávala pouze v rovině ničím nepodložených tvrzení.
40. Soud rovněž neshledal důvodnou žalobní námitku, že k chybné evidenci v katastru

nemovitostí mělo dojít kvůli ztrátě protokolů o vyšetření držby č. 53, 54 a 55 ze správního spisu. Žalobkyně považovala uvedené protokoly za klíčový důkaz o tom, že její právní předchůdci sporné „vykrojení“ drželi a vydržením k němu následně i nabyli vlastnické právo. Soud opakovaně zdůrazňuje, že otázka případného nesouladu evidovaného a faktického stavu není pro posuzovanou věc rozhodná (body 29 a 30 tohoto rozsudku). Již z toho důvodu nelze uvedené protokoly považovat za stěžejní důkazy. Argumentace žalobkyně zřejmě pramení z nepochopení povahy protokolu o vyšetření držby jakožto součásti výsledného elaborátu z mapování podle Instrukce A. Uvedené protokoly nelze v žádném případě chápat jako doklad o vydržení, který by mohl sloužit jako podklad pro zápis vlastnického práva do katastru nemovitostí, jak se mylně domnívá žalobkyně. Pro účely řízení o opravě chyby v katastrálním operátu se tudíž nemohlo, na rozdíl od samotných náčrtů č. 43 a 47, jednat o klíčový podklad, jehož absence ve správním spisu by vytvářela „bílé místo“. Není přitom pravdou, jak je namítáno v replice, že by žalovaný vyslovoval závěr o obsahu protokolů o vyšetření držby č. 53, 54 a 55, ačkoliv je nikdy neviděl. Žalovaný ve vyjádření k žalobě pouze obecně vysvětlil, že v těchto protokolech se zaznamenávaly výsledky místního šetření o průběhu hranic v dané lokalitě, aniž by sděloval cokoli bližšího o podobě těchto výsledků či vlastním obsahu těchto protokolů, a současně konstatoval, že správnost těchto protokolů mohli vlastníci dotčených pozemků buď stvrdit svým podpisem, nebo proti jejich obsahu případně mohli před vyhlášením platnosti operátu v roce 1953 obnoveného mapováním podle Instrukce A vznést námitky. Ze strany žalovaného šlo tedy jen o obecnou informaci ohledně právní povahy a obvyklých náležitostí určitého typu historických listin, nikoliv o sdělování poznatků plynoucích z jejich skutečného obsahu (nadto sdělovanou jen v rámci vyjádření k žalobě, nikoliv v odůvodnění napadeného rozhodnutí). Ve správním spisu je jediná zmínka o protokolech o vyšetření držby č. 53, 54 a 55 učiněna v poznámkách Ing. K. na náčrtech č. 43, 44 a 47 (bod 10 tohoto rozsudku), přičemž dle těchto poznámek byly zmiňované náčrty před jejich vyhotovením porovnány se zmiňovanými protokoly o vyšetření držby, z čehož lze logicky usuzovat, že autor náčrtů (Ing. K.A) v době jejich vyhotovování (rok 1944) skutečně čerpal z (dnes již nedochovaných) protokolů o vyšetření držby a že je tehdy zjevně měl k dispozici. Nic přitom nenasvědčuje tomu, že by tomu tak být nemělo. Správní orgány přitom v průběhu řízení konzistentně tvrdily, že předmětné protokoly o vyšetření držby se již nedochovaly a že nebyly nalezeny ani v operátu bývalého pozemkového katastru, a proto se ani nemohly stát součástí správního spisu. Nic přitom nenasvědčuje tomu, že by správní orgány nevynaložily dostatečnou snahu na opatření těchto podkladů, či že by dokonce uvedené protokoly nezahrnuly do spisového materiálu se záměrem uškodit žalobkyni. Soud tedy nemá důvod pochybovat, že se dané protokoly skutečně nedochovaly, a tudíž jedinými relevantními prameny pro přípravu analogové katastrální mapy (před jejím převodem do digitální) byly měřické náčrty č. 43 a č. 47, popř. metodika plynoucí z Instrukce A, přičemž obsah těchto listin nebyl katastrální úřad oprávněn jakkoli korigovat. V této souvislosti soud opětovně připomíná, že smyslem opravy zřejmého omylu dle § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona je toliko korekce chyb vzniklých při převodu údajů uváděných v podkladových listinách, nikoliv šetření skutečného stavu či náprava postupů při vyhotovování podkladových listin (srov. body 25 a 40 tohoto rozsudku).

41. Soud pro úplnost podotýká, že nevyhověl návrhu žalobkyně na provedení místního šetření (ohledání na místě) k prokázání jejích tvrzení v bodě 18 žaloby, jelikož takový důkaz by byl vzhledem k povaze sporu zcela nadbytečný. Jak soud několikrát vysvětlil v odůvodnění

tohoto rozsudku, pro účely opravy chyby v katastrálním operátu není otázka faktického a evidovaného stavu vůbec relevantní, čili v tomto ohledu by poznatky z místa nemohly mít pro přezkum napadeného rozhodnutí žádný přínos.

V. Závěr a náklady řízení

42. S ohledem na výše uvedené soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl (výrok I).
43. O nákladech řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť nebyla procesně úspěšná. Procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly (výrok II).
44. O nákladech osoby zúčastněné na řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 5 věty první s. ř. s., neboť soud osobě zúčastněné neuložil plnění žádné povinnosti, v souvislosti s níž by jí vznikly nějaké náklady (výrok III).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 25. ledna 2022

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
předsedkyně senátu